

Lisälehti Oulun Sanomille.

Hallitsijawaihdos Wenäjällä.

Mikael Aleksandrowitsh perustuslailliseksi hallitsijaksi.

H. M. Keisari Nikolai II:n viimeinen manifesti.

Pietarista, maaliskuun 16 päivänä. (P.L.)

Manifesti:

Me NIKOLAI II Jumalan armosta Wenäjänmaan keisari, Puolanmaan tsaari, Suomen suuriruhtinas y.m. teemme tietäväksi kaikille uskollisille alamaisillemme, että suurina taistelupäivinä ulkonaista vihollista vastaan, joka melkein kolmen vuoden ajan on pyrkinyt orjuttamaan isänmaatamme, on Herran Jumala katsonut otolliseksi lähettää Wenäjälle uuden raskaan koettelemuksen. Alkaneet sijaiset kansalais-lemottomudet uhkaavat turmiolli-

sesti waikuttaa yhteiseen, joda vastaiseen käyntiin. Wenäjän kotalo, sankarillisen armeijan kunnia, kansamme onni ja koko isänmaamme vastainen menestys waatiwat joda käyntiä voittoisaan loppuun asti maksoi mitä maksoi. Julma vihollinen ponnistaa voimiaan, ja nyt jo lähenee hetki, jolloin urhoollinen armeijamme mainehikkaiden kiittolaitsemme kansa voi lopullisesti mufertaa vihollisen. Näinä Wenäjän elämän ratkaiwina päiwinä olemme katsonet omantunnon welvollisundeksi helpottaa kansamme kaikkien voimien laajaa yhtymistä ja yhteenliittymistä voiton saawat-

tamisen kiirehtimiseksi, ja waltakunnan duuman suostumuksella olemme katsonet hywäksi luopua Wenäjän waltakunnan waltaistnimesta ja antaa pois käsitämme korkein walta.

Saluamatta erota rakkaasta ystävämme luowutamme me waltaituimen weljellemme, suuriruhtinas Mikael Aleksandrowitshille. Onnittelemme häntä Wenäjän waltaituimelle nousun johdosta, welwoittaen weljemme johtamaan waltiota tähdellisessä ja lakkaamattomassa yksimielisyydessä kansaneduskunnan kansa, sekä lainsäädännöllisille laitoksille niillä perusteilla, jotka ne

tulewat säätämään, wauuomalla niille rikkomattoman walan.

Palawasti rakastettu isänmaamme nimesä kehoitamme kaikkia isänmaamme uskollisia poikia tähtämään pyhät welvollisuutensa hänen edesjään tottelemalla tsaaria sekä koettelemalla raskaina hetkinä tukea ja antaa häntä yhdesä kansaneduskunnan kansa ja saattaa maan Wenäjän waltakunta woiiton, onnellisuuden ja maineen tielle. Nuitkaoon kaikkiwaltias Wenäjää.

Alkuperäiseen on H. M. keisari korkean omatätisesti kirjoittanut:

NIKOLAI.

Suuri työwäen kokous Oulussa.

Noin 1,500 osanottajaa. — Kokous päättänyt: järjestys säilytettävä, promokaattoreita wältettävä!

Työwäen Neuwosto asetettu.

Oulun klo 2 päivällä pidettiin Oulun sos.-dem. kunnallistoimikunnan aloitteesta suuri työwäen kokous tähtäläisellä työwäentalolla nykyisten harwinaisen poikkeuksellisten walttiollisten tapahtumain johdosta. Kokouksen kiireellisen kutsumisen aiheutti warjinkin se seikka, että saatiin tietää eräiden piirien kaupungissamme oleman aikeissa järjestää jonkunlaisia mielenosoituksia, ja että kaupunginwastuusto oli kokoontunut klo 1 päiw. päättämään porwariston juhtautumisesta nykyiseen tilanteeseen ja onista menettelytavoistaan. Suolimatta siitä, että ilmoituslehtiset, joissa kehoitettiin työwäkeä saapumaan mainittuun kokoukseen, saatiin painetuiksi ja jaetuiksi vasta klo 1 jälkeen, tähtähti työwäentalon juhlasali klo 2 aikaan ääriään myöten — arwion mukaan oli kokouksessa läsnä noin 1500 henkilöä — ja siten osoitti paikkakunnan sosialidemokratinen wäestö ymmärtävänsä kokouksen tärkeän merkityksen yhtenäisten menettelytapojen päättämisesä.

Kokouksen awasi sos.-dem. kunnallistoimik. puheenjoht. toim. Hannes Uksila, joka muutamain sanoin lausui yhtä tämän kokouksen kiireelliseen kutsumiseen. Kokouksen puheenjohtajaksi walittiin toimittaja S. Uksila ja sihteeriksi piirisihteeriksi Kalle Santala. Sen jälkeen piti toimittaja Yrjö Mäkelin sanon gen woimakkain puheen, jonka joh-

dannossa hän muutamain waikutta- win piirtein kuwasi viimeaikaisia harwinaisia tapahtumia Wenäjällä, mikä suuri waltakunta nyt huomattawasti wapiisee niitoksisaan, ja muistutti mieliin sitä, että noissa laajakantoisissa selkkauksissa on wuodatettu kansan wapauden puolesta paljon työläiswerta. Tämän jälkeen hän pyyhki kokouksen osanottajia seisallaan kunnioittamaan sortuneiden luokka ja aatetowereiden muistoa „Oras“-luoron laulaessa „Muista muistoa“. Saudanhiljaisuus waltitsi tuossa juunnattomassa työläisjoukossa ja kun laulun kaunis jäwel kajasti ilmoille waltasi liikuttawa hartautsunnelma jok'ikisen läsnäolijan ja usean filmissä saattoi huomata kynneliä.

Laulun loputtua jatkoi toimittaja Mäkelin puhettaan esittäen myöskin kokoontumisen syitä ja lausuen m.m. painawia sanoja kaupunginwastuuston äskeisestä kokouksesta ja sen tekemisistä päätöksistä, joita wiimemäin nittuja vastaan sellaisenaan kyllä ei ole mitään muistuttamista. Hän mainitsi ilmoittaneensa waltuuston puheenjohtajalle puhelimitse hetkistä ennen waltuuston kokouksen alkamista, ettei waltuusto, joka edustaa ainoastaan pientä pariaataa henkilöä käsittämää piiriä, eikä sen kufarowallan edustajat ole oikeutettuja työwäestön nimissä tekemään minfäänlaisia aloitteita. Waltuusto on päättänyt — jatkoi hän —

waatia eduskunnan pikaista kokoonkutsumista, walttiollisten wankien wapauttamista ja nykyisen urkkijajärjestelmän poistamista. Hywä! Siihen yhdytään, mutta sen jälkeen tiet eroawat. Me emme tyhdy wälään; me waadinme tähdellistä olojen muutosta ja ryhdymme toimimaan siihen suuntaan. Mutta meidän on odotettava. Meidän — työwäestön — on näinä epäwakaissa aikoina kohdistettava koko joukko huomiomme järjestykseen. Tässä tarkoituksessa tulee kaikkien työwäenluokkaan kuuluwain, sosialidemokratistisesti ajattelewain henkilöiden ehdottomasti karttaa niitä mahdollisia mielenosoituksia, joiden järjestämisestä ei työwäestö ole yleisissä kokouksissaan päätöstä tehnyt. Suurainen työwäenluokan jäsen osaltaan ajetetaan mahdollisista järjestyshäiriöistä wastuunalaiseksi ja samoin kaikki hämäreperäisten mielenosoitusten puuhaajat ovat katsottawat kansan ja erityisesti työwäenluokan wihollisiksi. Tämän johdosta kehoitti hän kokousta waltitsemaan erikoisen toimikunnan, jolle kufin työwäenluokan jäsen antaisi pikaisesti tietoja kaikista järjestykseen rikkomusyrityksistä, oliwatpa ne sitten mitä laatua tahansa.

Hänen lausuman sa ehdotukset otettiin waltawin hywähuutoin wastaan ja hywähyi kokous ne sellaisinaan. Mainittuun 10-henkiseen toimikuntaan tulivat walituiksi seu-

raawat henkilöt: toimittajat Yrjö Mäkelin ja Hannes Uksila, piirisihteeriksi Kalle Santala, Sahatöwäen liiton Pohjolan piirin piiriasiames Santtu Wuorio, warastonhoitaja Kustaa Ahmala, nahkuri Bertil Salonen, jarrumies Yrjö Kallinen ja konepajantöhmies Juho S. Wiitanen sekä rouwat Ellen Mäkelin ja Ida Koski.

Kokous teki woimakkain waikutuksen läsnäolijoihin. Yleisön mieliala, joka päiwällä oli warjin sähkötynyt, näytti suuresti tasoittuneen.

Walitulle toimikunnalle annettiin sen myöhemmin pitämässä kokouksessa nimi Työwäen Neuwosto ja walitsi se puheenjohtajakseen toimittaja Yrjö Mäkelinin, wara-puheenjohtajaksi toimittaja Hannes Uksilan ja sihteeriksi piirisihteeriksi Kalle Santalan. Puheenjohtajan ehdotuksesta painettiin ensiksi Oulun kaupungin työwäestölle julistus, jossa wäestölle tehdään tiedoksi yleisen kokouksen hywäshymät järjestystö koskewat päätökset, ja ilmoitettiin kaupunginwastuuston puheenjohtajalle se yleisen kokouksen päätös, että waltuusmiehet eiwät toiminnalleen löyhä tukea Oulun wäestöstä, jonka suurimman osan sosialidemokratistisesti ajattelewa työwäestö muodostaa.

